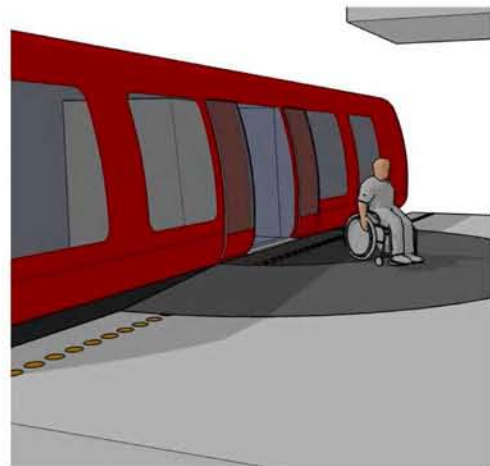
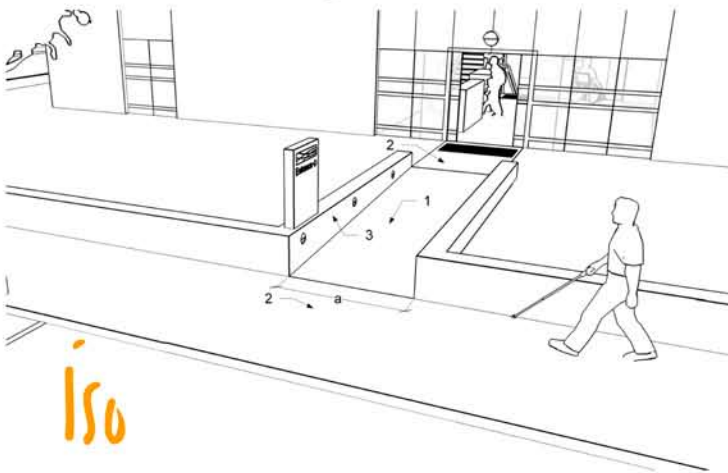

Tilgængelighed og adgangsforhold

Lidt om mig selv

- Søren Ginnerup
 - Statens Byggeforskningsinstitut ✓
 - Tilgængelighed og universelt design
 - Byggeri
 - Transport
 - Udearealer

Hovedpunkter for dagen

Kl. 9.30: Ankomst og formiddagskaffe

Kl. 10-12: Tilgængelighed og adgangsforhold i Grønland

Hvad handler det om i praksis?

Noget om brugerbehov

Hvordan fungerer løsningerne?

Kl. 12-13: Frokost

Kl. 13-14.30 Hvordan kan det gøres?

Nybyggeri, eksisterende byggeri og bygningsreglementet

Fra Barcelona til operaen i Oslo: byer og bygninger med god tilgængelighed

Kl. 14.30-15: Eftermiddagskaffe

Kl. 14.30-15.30 Skal der ske mere?

Handlingsplaner for tilgængelighed?

Undersøgelse af tilgængeligheden i offentlige bygninger, INI-rapport fra marts 2010.

Opsamling

Adgang og tilgængelighed for alle

Betyder fx at

- Byggeri
- Transport
- Produkter
- IT
- Services

indrettes, så de er brugbare for så mange som overhovedet muligt.

Mange forskellige begreber

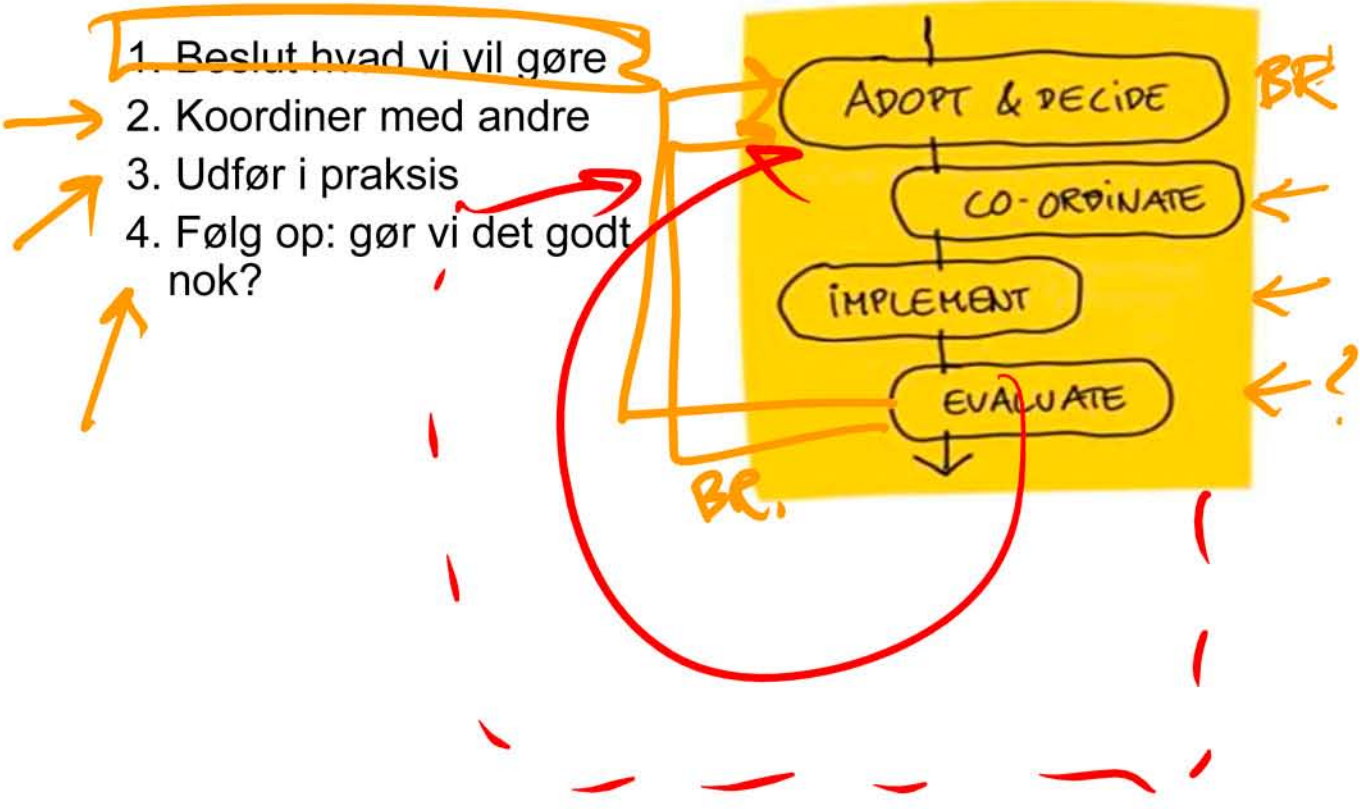
- Går mod samme mål:
 - “design for all”,
 - “integral accessibility
 - “accessible design“
 - “inclusive design” UK
 - “barrier-free design“ D
 - “transgenerational design“
 - “accessibility for all” DE
 - “universal design”

Tilgængelighed: Hvem gør vi noget for?

- Kørestolsbrugere ✓ I ✓
- Gangbesværede ✓ III ✓
- Synshandicappede ✓ III ✓
- Hørehandicappede III
- Psykisk handicappede —
- Allergikere —
- Børn, arm- og håndhandicappede, koordinationsbesværede, talehandicappede, ordblinde, små og store personer, personer med reduceret styrke og ældre }

COE: Se på processen

Brugerbehov og løsninger

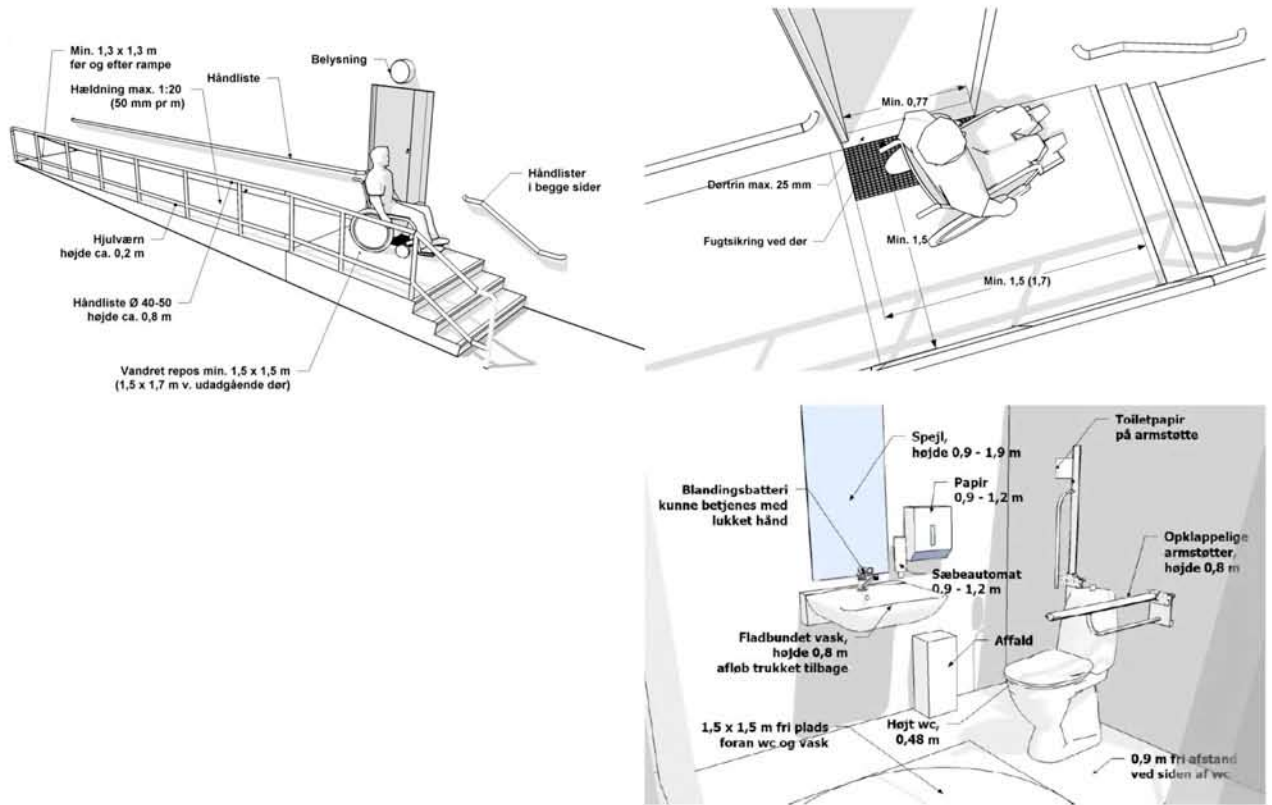
- Opdel i grupper med 4 personer
 - to er i kørestol
 - en er blind
 - en er sikkerhedsrepræsentant
- Tag turen til
 - Brugseni
 - Brugseni cafe og kundetoilet
 - Nunatta Atuagaateqarfia
 - Grønlandsbanken
- Byt roller!
 - Nunatta Atuagaateqarfia
 - Brugseni
 - Brugsens cafe og kundetoilet
 - Tilbage til konferencelokalet
- Bliv i rollerne hele vejen!

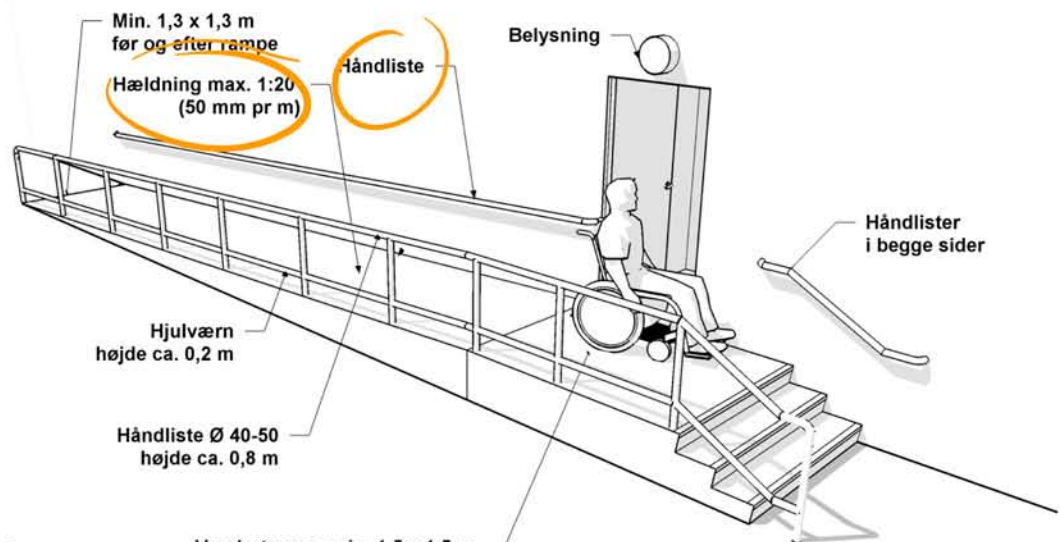
Opsamling

Frokost

Nybyggeri, eksisterende byggeri og bygningsreglementet

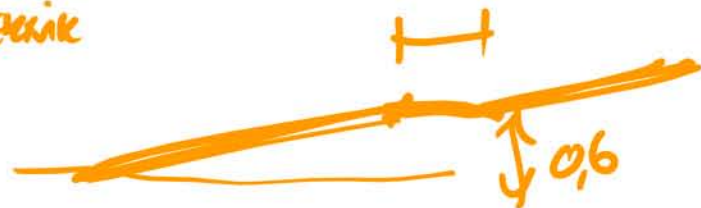

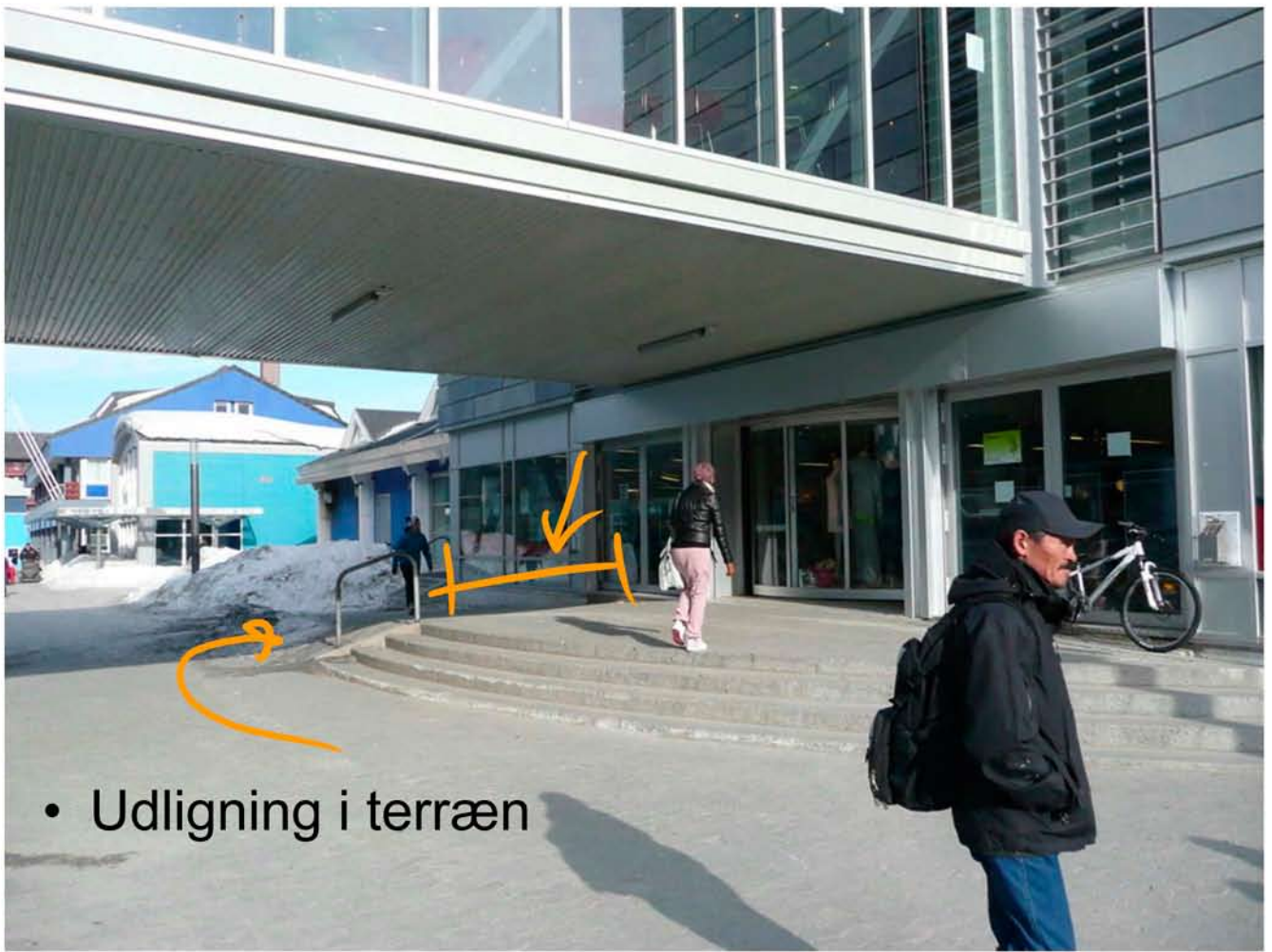
Ramper og udligninger

BR

- Krav bl.a.:
 - Rampe hvis muligt *glædelig + teknik*
 - Hældning max 1:20 (50 mm pr m)
 - Håndlister begge sider
 - Vandret plads hver 0,6 m *?*
- SBI-anbefaling: hjulværn

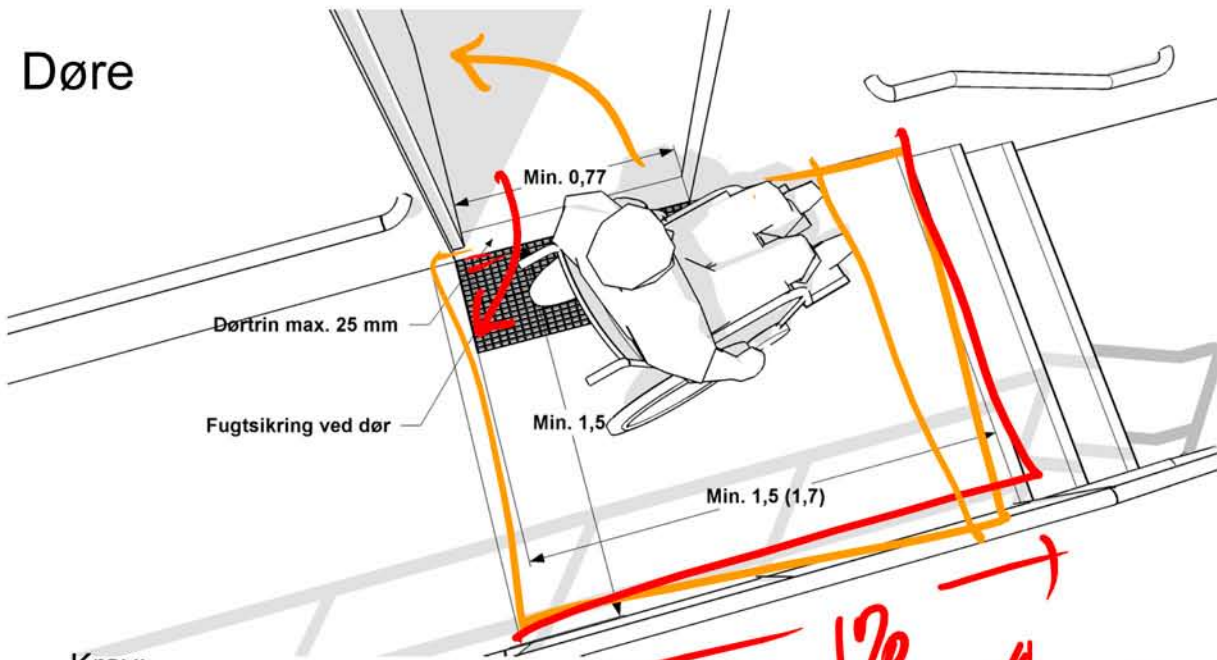

- Udligning i terræn

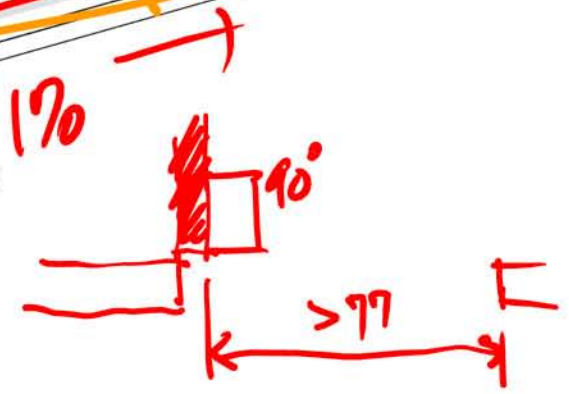

- Hvornår rampe?

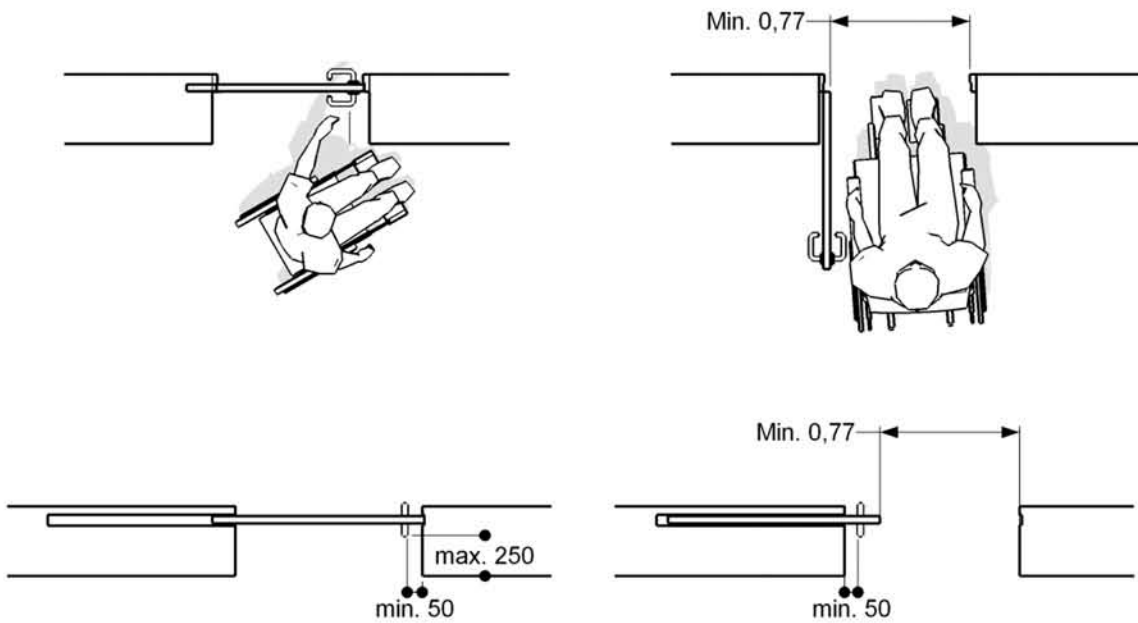
Døre

- Krav:
 - 1,5 x 1,5 m vandret foran dør (+ 0,2 m hvis dør udad)
 - Min. 77 cm fri passagebredde
 - Max. 2,5 cm dørtrin
- SBI-anbefaling:
 - Min. 87 cm bedre
 - Fugtsikring af døre

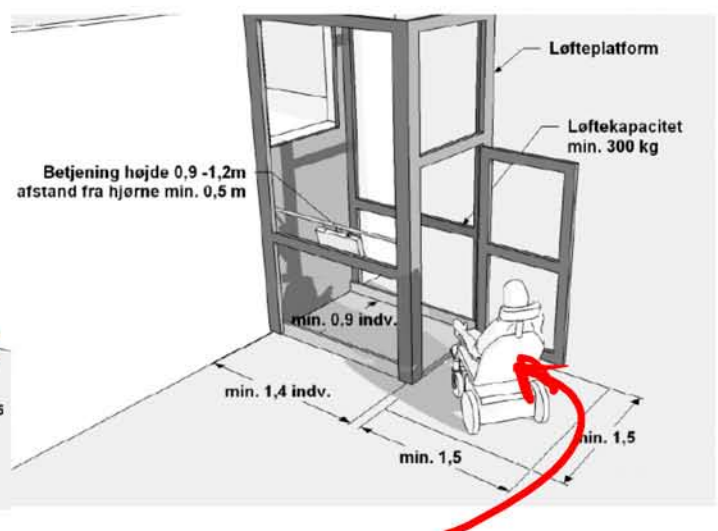
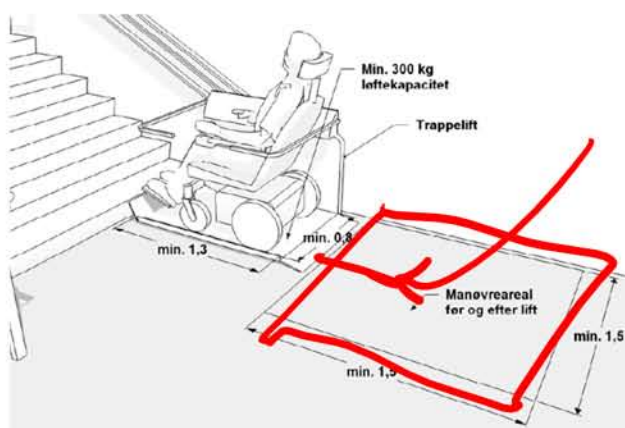
Døre: fri åbning

- Fri åbning det afgørende!
- Mere end 0,77 ofte nødvendig

Trappelifte og løfteplatforme

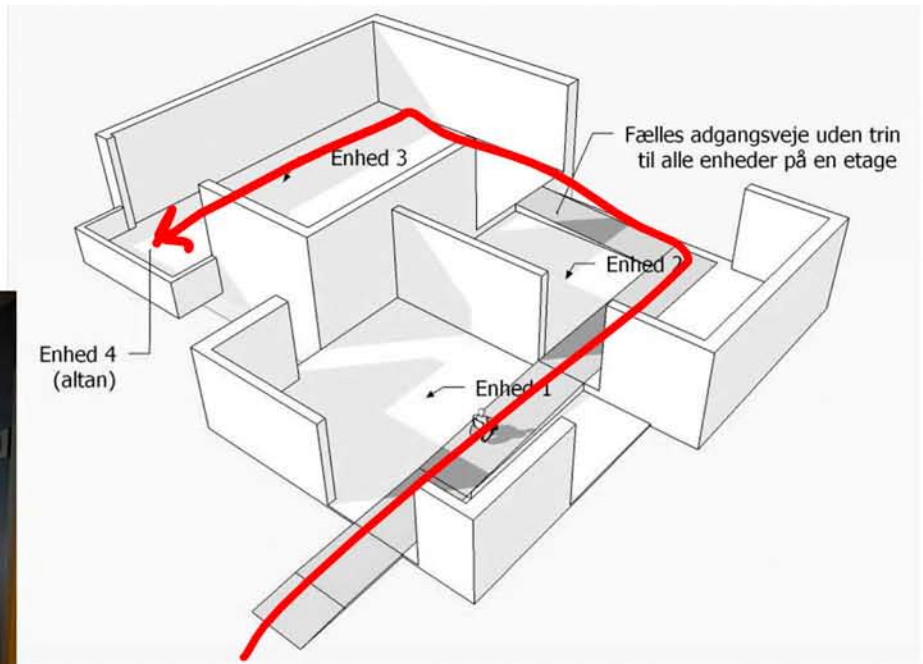

- Bør kun anvendes indendørs
- Hvis anvendt:
 - Min. 300 kg løft ✓
 - Min. 1,4 x 0,9 m (1,3 x 0,8 m) ✓
 - Betjening med lukket hånd ✓
 - Plads før og efter (1,5 x 1,5 m)

Komme rundt indendørs

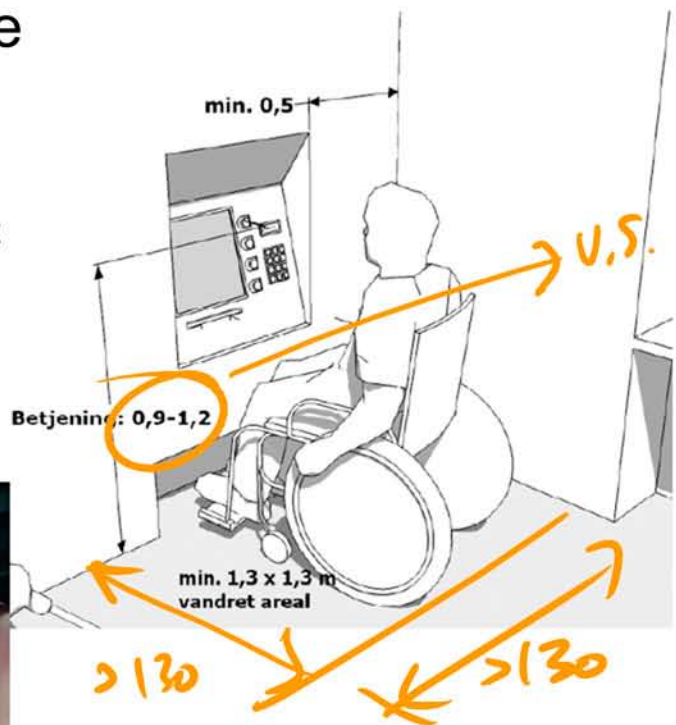
- Krav: I gange udlignes trin op til 0,35 m med ramper

SBi-anbefaling: fælles adgangveje uden trin til alle enheder

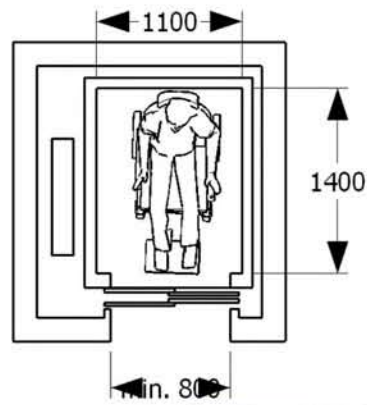
Automater, IT-standere

- Krav: skal kunne betjenes af mennesker med handicap
- Højde og adgangsforhold tilpasset kørestolsbrugere
- SBi anbefaling: lyd, lys, betjening tilpasset ældre og andre grupper også – vejledning på www.sbi.dk

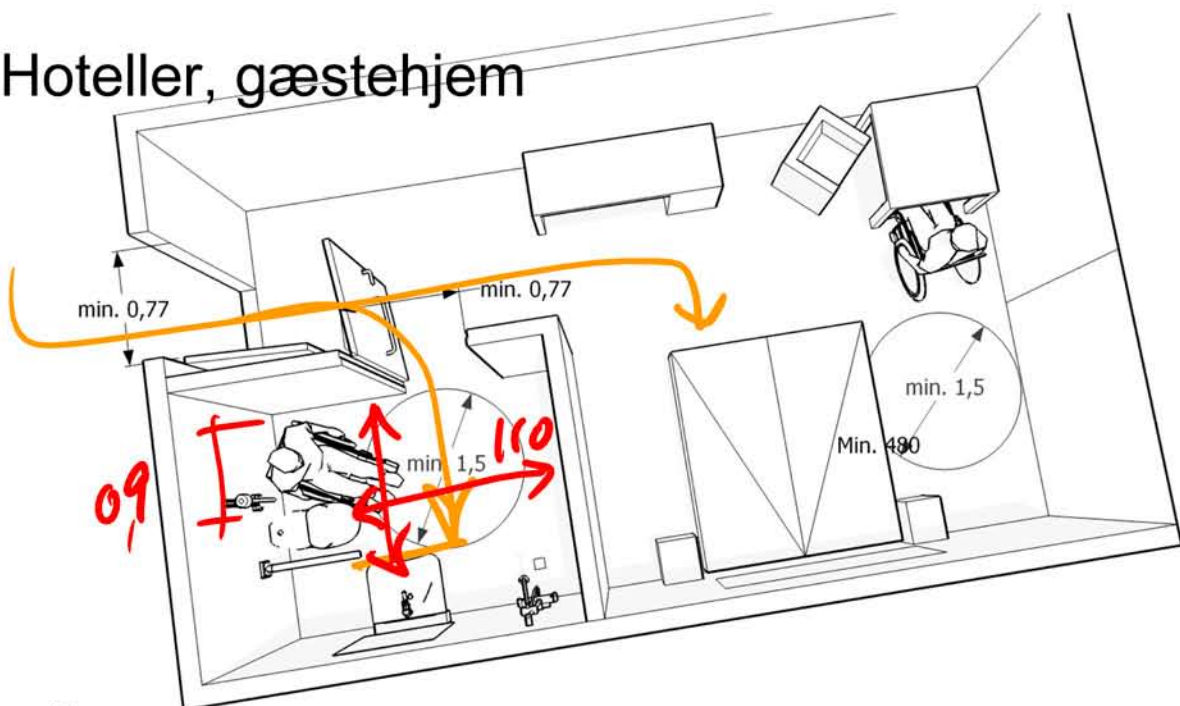

Elevatorer

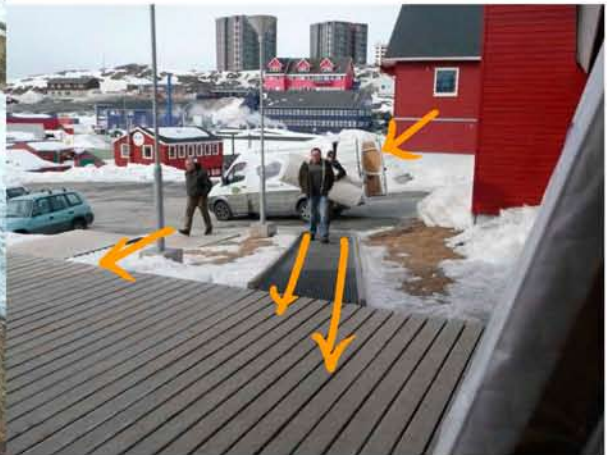
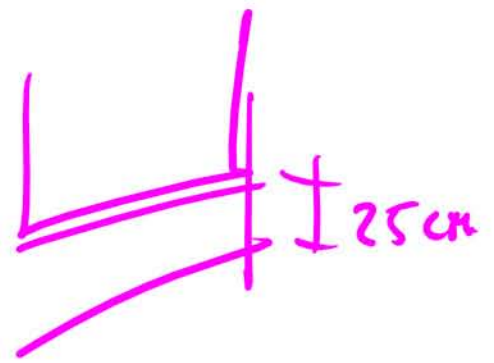
- Krav: min. 1,4 x 1,1
- SBi-anbefaling: indretning efter DS/EN 81-70, bl.a.
 - tale
 - betjening i bestemte højder og afstande
 - følbare knapper
 - håndliste
 - evt. spejl

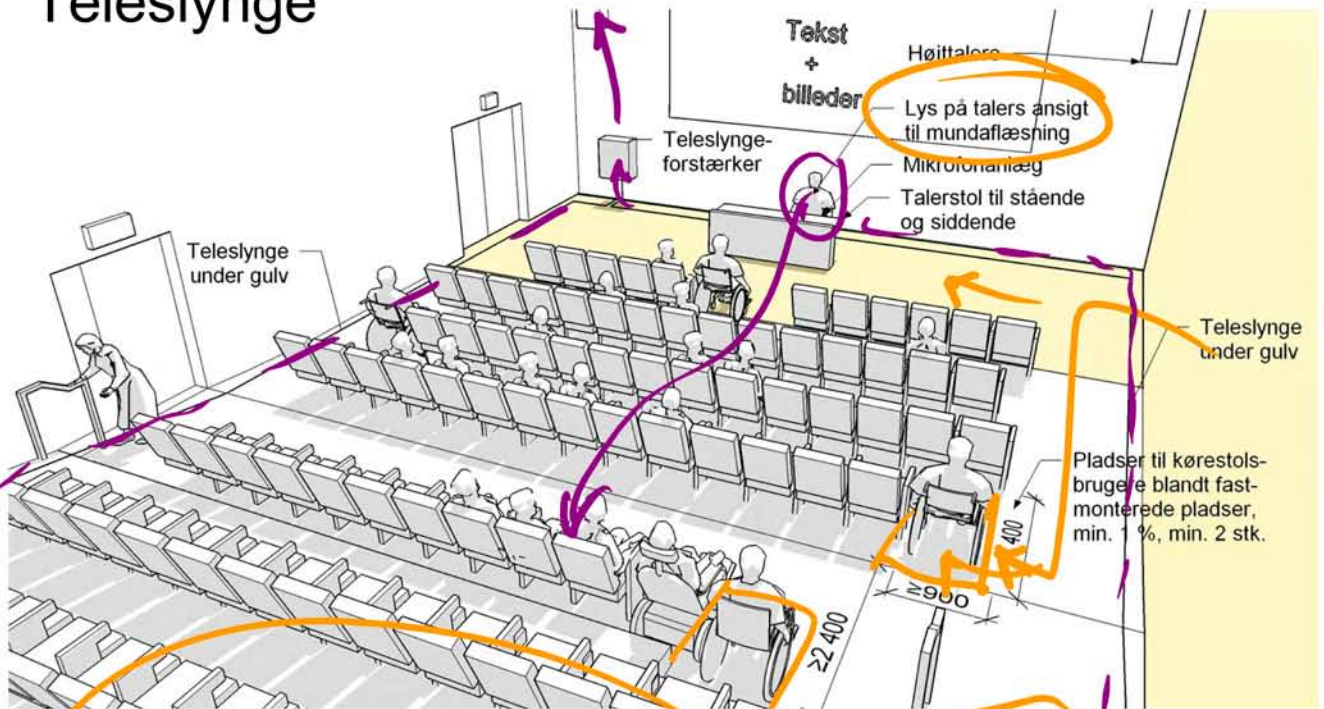
Hoteller, gæstehjem

- Krav:
 - mindst 1/3 af værelserne skal have et bade- og wc-rum med adgang uden trin
 - der skal ud for håndvask, wc, og badekar, brusebad og bidet være en fri afstand på mindst 1,1 m.
- SBi-anbefaling:
 - 1,5 x 1,5 m vendeplads ✓
 - 0,9 m ved siden af wc
 - ~~48~~ cm højt wc
 - ~~2 arm~~støtter, opklappelige
 - Kunne nå håndvask etc

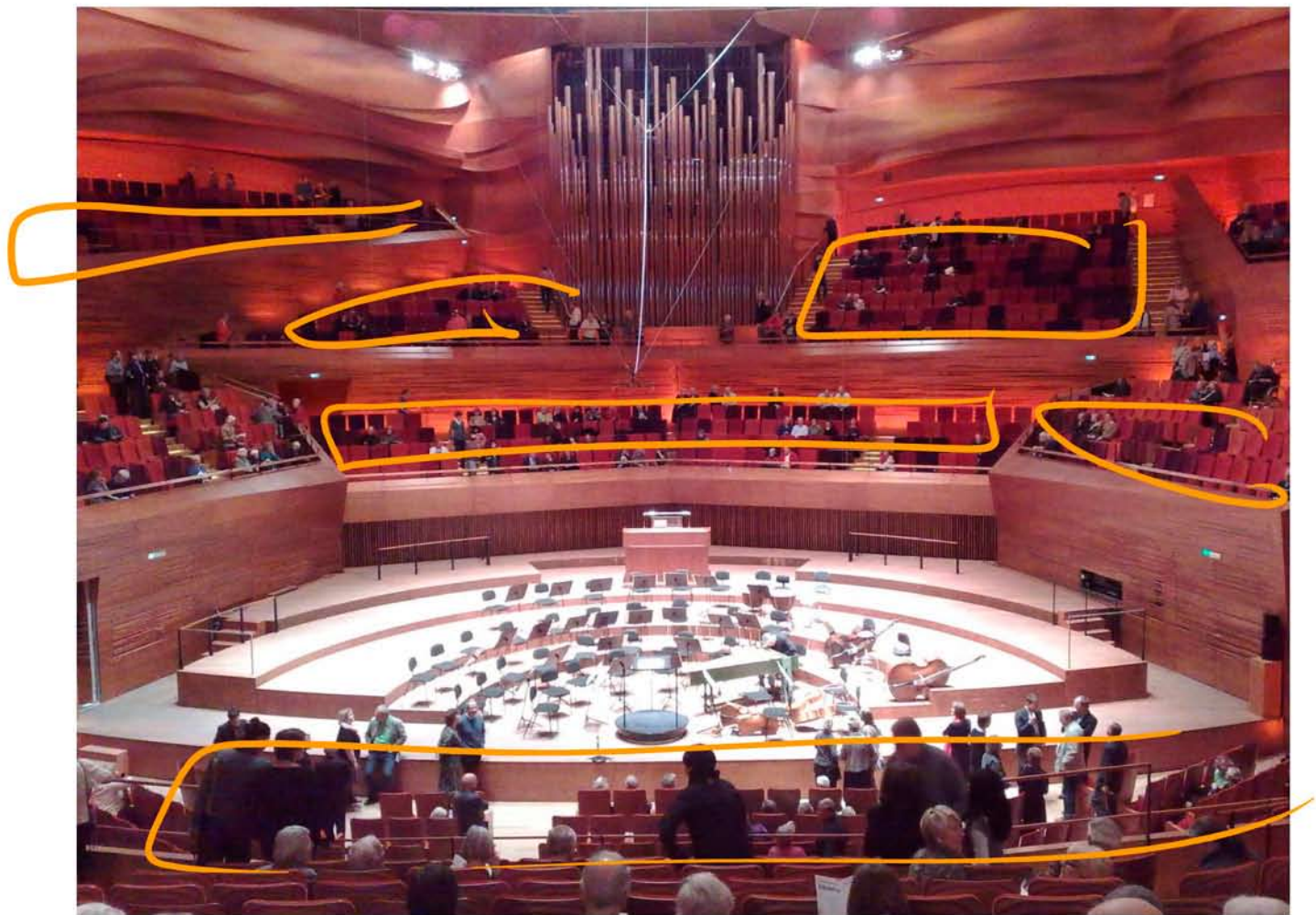
Teleslynge

• **Krav:** forsamlingslokaler beregnet på mere end 150 personer skal have fast installation af teleslyngeanlæg.

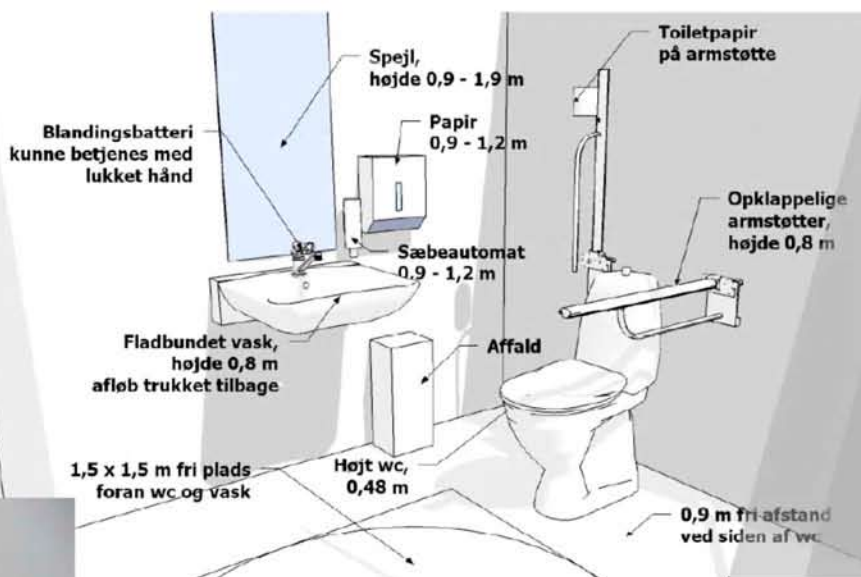
• **SBI-anbefaling:** pladser til kørestolsbrugere mellem fastmonterede pladser, talerstol til stående og siddende, mikrofonanlæg, lys på talers ansigt

DS/110

WC-rum, offentlig tilgængelige eller for andre end beskæftigede

- Krav: min. 1,1 m foran inventar som vask, wc etc. Indretning for kørestolsbrugere

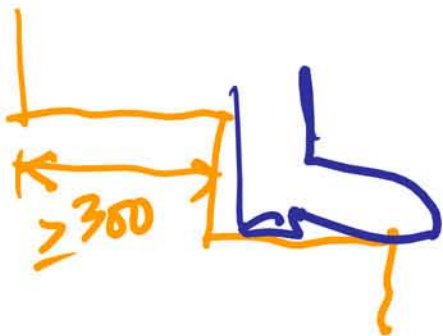

SBI-anbefaling:

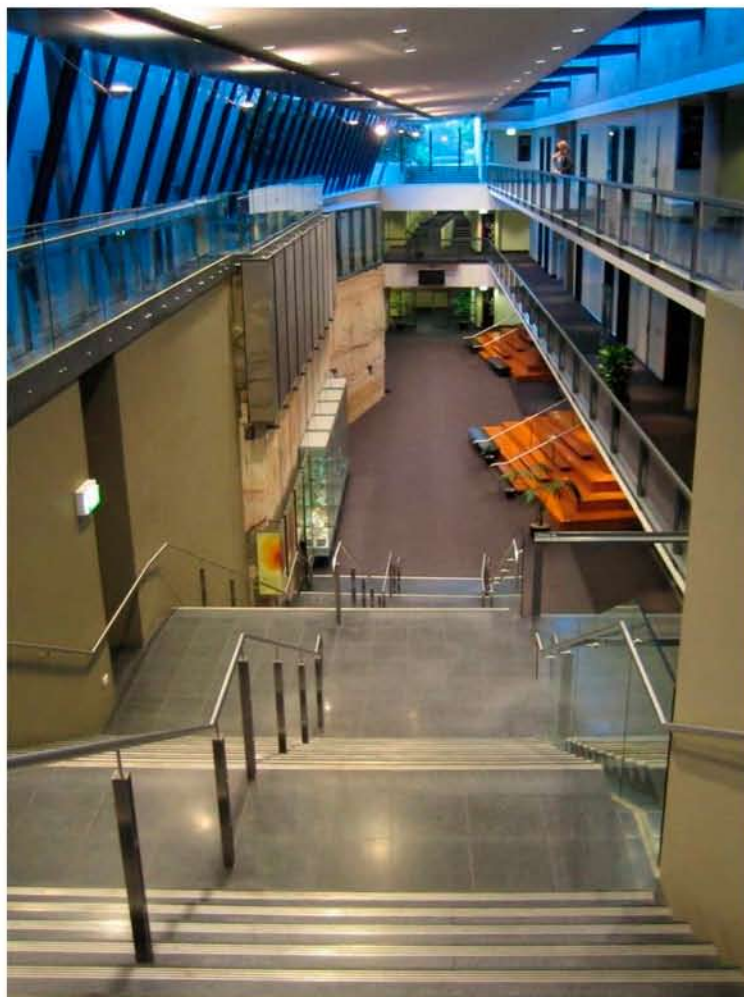
- 1,5 x 1,5 m fri plads
- 0,9 m ved siden af wc
- 48 cm højt wc
- 2 opklappelige armstøtter
- vask der kan nås siddende på wc

Trapper i fælles adgangsveje

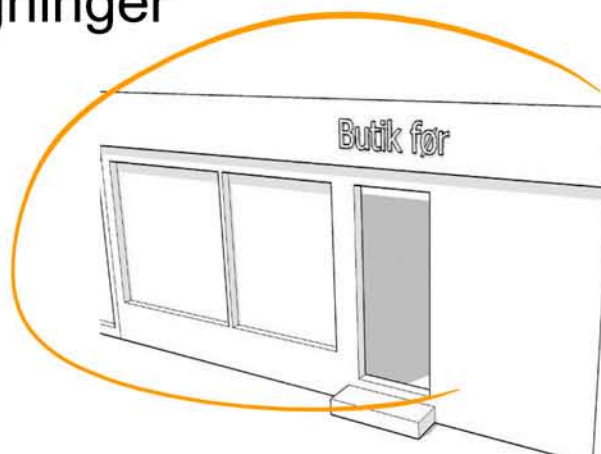

- På ligeløbstrapper og kvart- og halvsvingstrapper må grunden ikke være mindre end 280 mm.
- Stigningen må ikke være større end 180 mm.

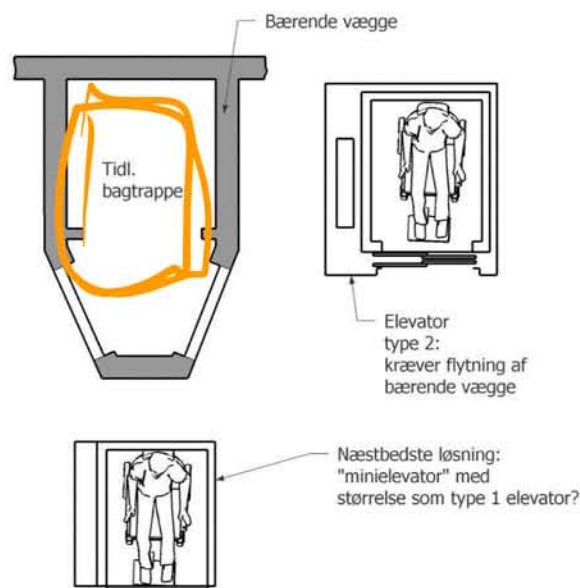
BR: Væsentlige ombygninger

- Væsentlig betyder ikke det samme som omfangsrig eller dyr!
- Væsentlig:
 - Når der ombygges noget med en tilgængelighedsbestemmelse i BR
 - Fx ombygning af indgangsparti eller toiletter
- Vedligehold normalt ikke en ombygning

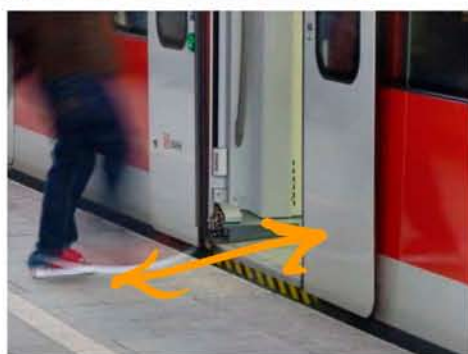
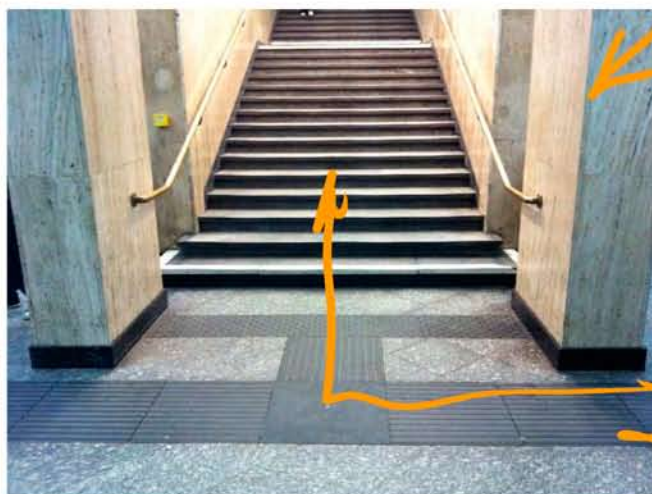

BR: Ombygningsbestemmelse

- Kommunen kan lempe kravene i BR, hvis en ombygning betyder indgribende ændringer
 - fx flytning af bærende vægge
- Skønnes af kommunalbestyrelsen
 - ikke en dispensation
- Men kravene skal ikke bare frafalde:
 - skal følges i så høj grad som muligt, fx ved at kræve den næstbedste løsning
 - løsningen skal være hensigtsmæssig, dvs. brugbar!

Byer og bygninger med god tilgængelighed

Svært overvægtige

460 kg
295 kg

- Hvordan griber vi det an?
- Sygehuse
- Almene boliger: hvor mange
- Offentlige bygninger: hvilke?

Kristiansand Norge

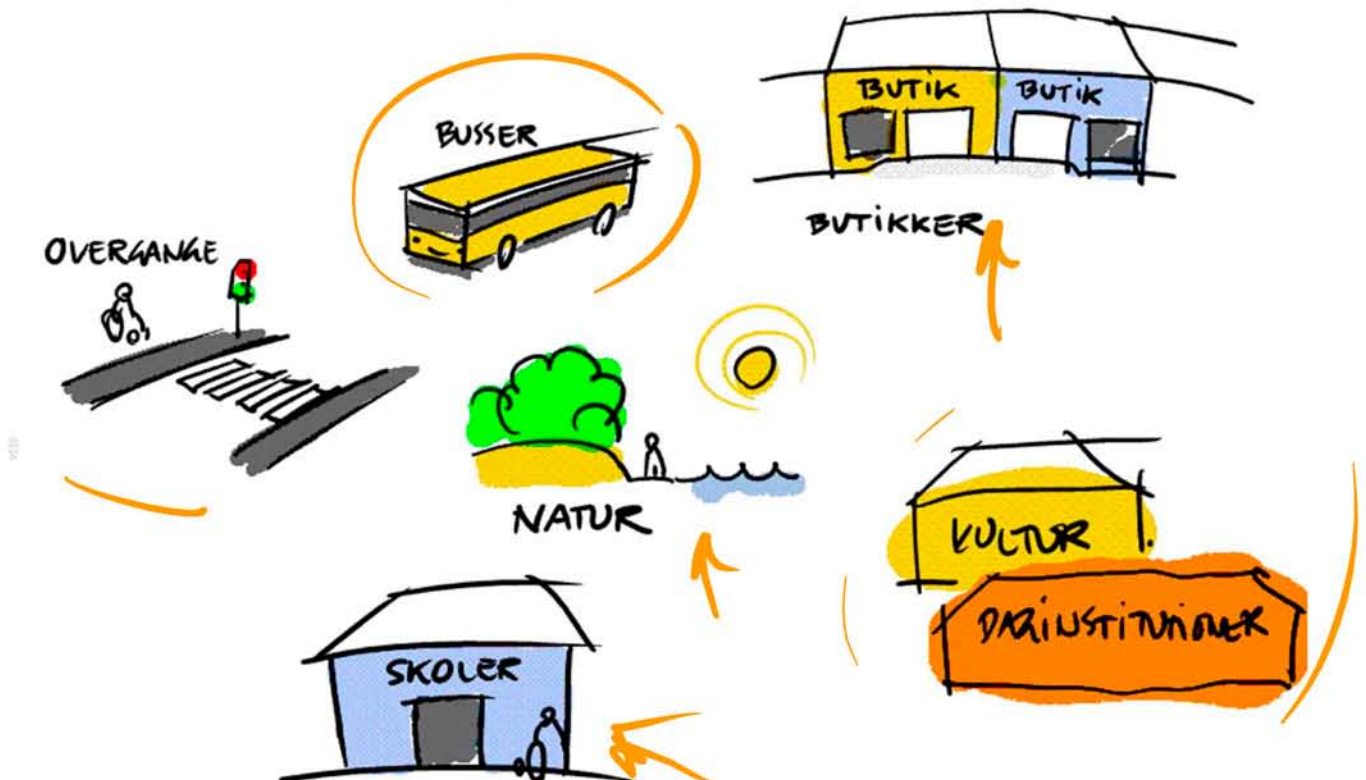

Norge

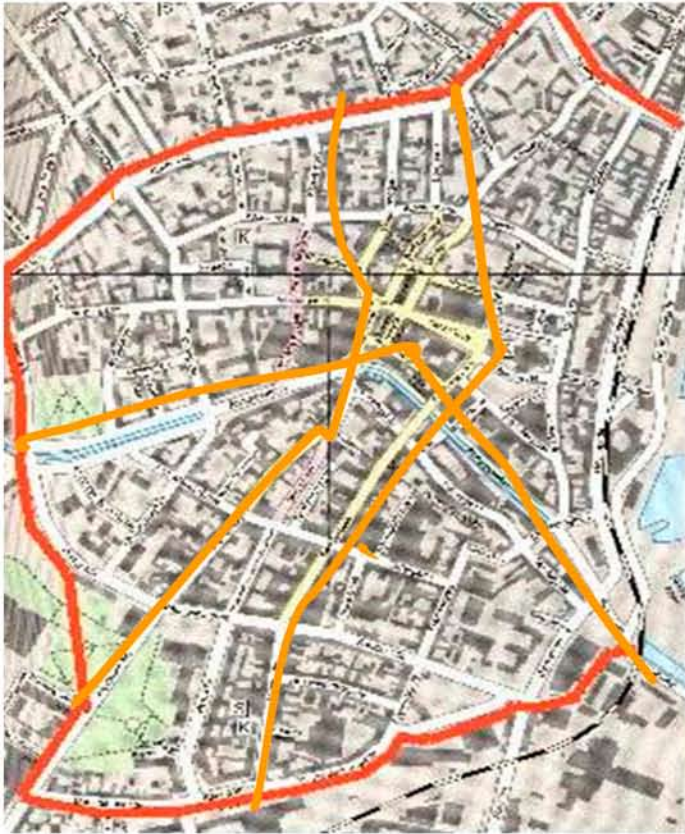

- 2004: Alle departementer (ministerier) har iværksatt handlingsplan for Universell Utforming
- 2009: Norge Universelt Utformet 2025.
- Ny handlingsplan for 2009-2013 for universell utforming og øget tilgjengelighet
- Antidiskriminasjonslov
- Universell Utforming indarbejdet i regelverk
- UU Standard for bygget miljø

Århus: Plan for alle afdelinger

Tilgængelige ruter

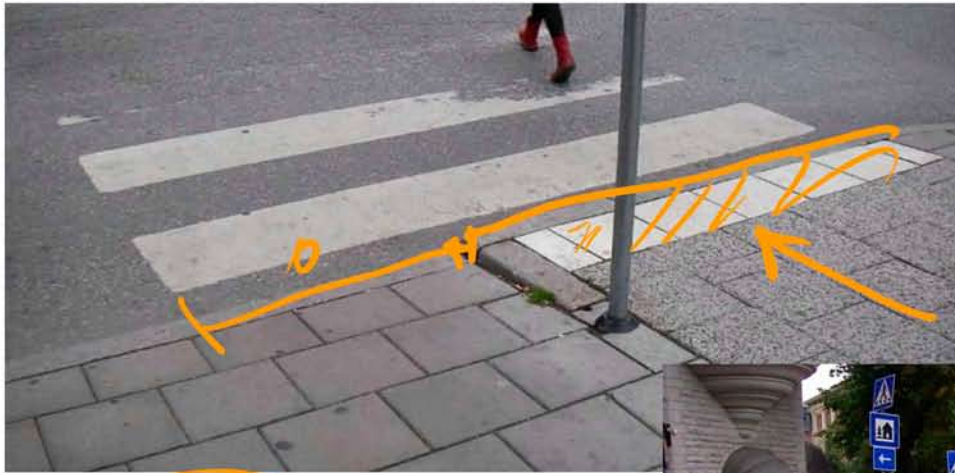
- Hvor er problemerne?
- Alle naturlige overgange opmålt ✓
- Overslag på pris ✓

Bedre adgang til butikker, skoler, off bygninger

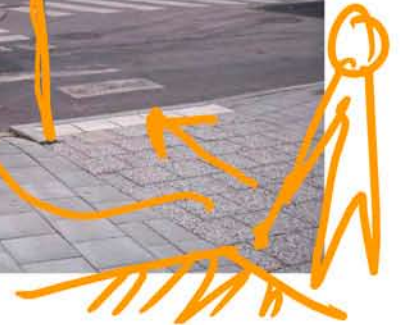
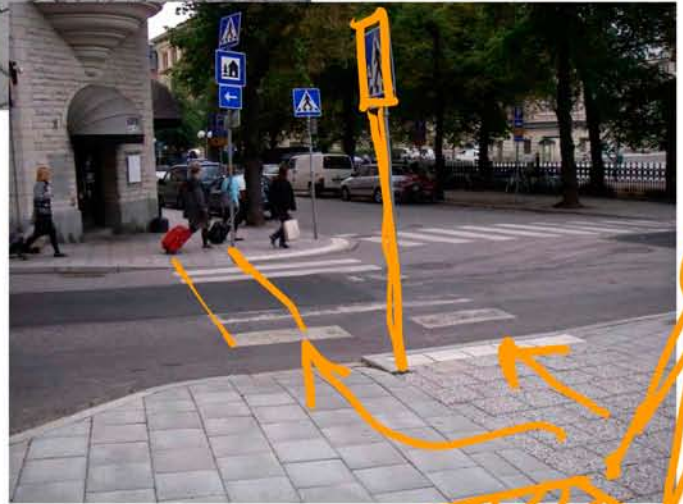

- Indkøbsstrøg forbedret
- Standardløsninger til udligning
 - Hældning max. 1:10
 - Kommunen udligner op til 10-15 cm
 - Følbare felter

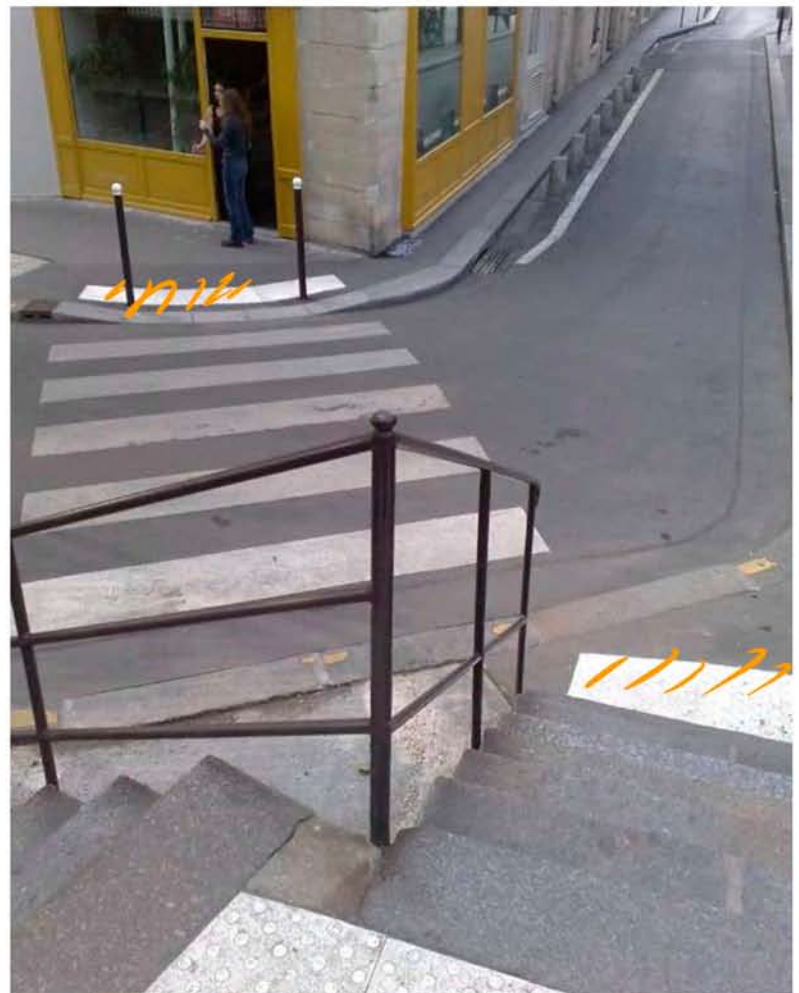
Stockholm, Sverige

- Plan: Mest tilgængelige hovedstad 2010
- Nye overgangsløsninger

Paris, Frankrig

- Plan efter Chirac for Paris og Frankrig generelt
- Opstramning af BR

Libyen, Benghazi

- Lige begyndt
- Børneteater

Buenos Aires, Argentina

- 20-årig handlingsplan for overgange
- Tilpasning ved opgravning

Bahrain

- Ingen planlægning!

Storbritannien, London

→ Anti-diskriminationslov 1995

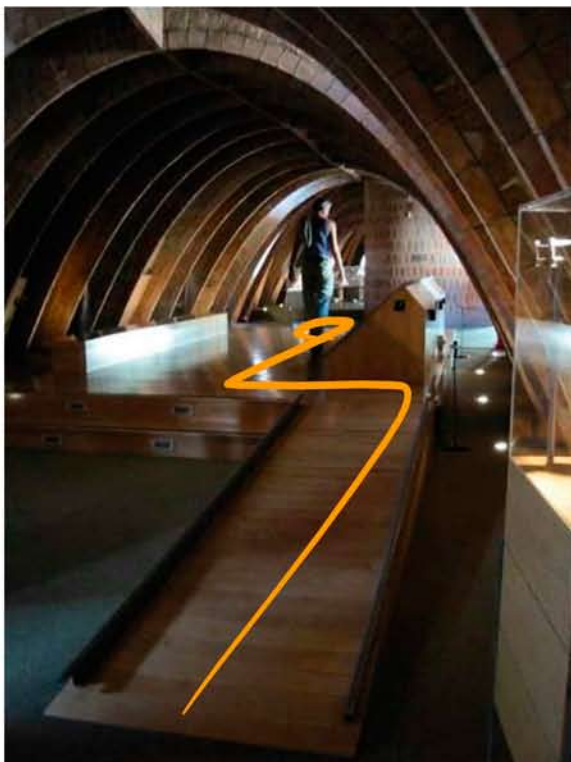
35-40% 62%

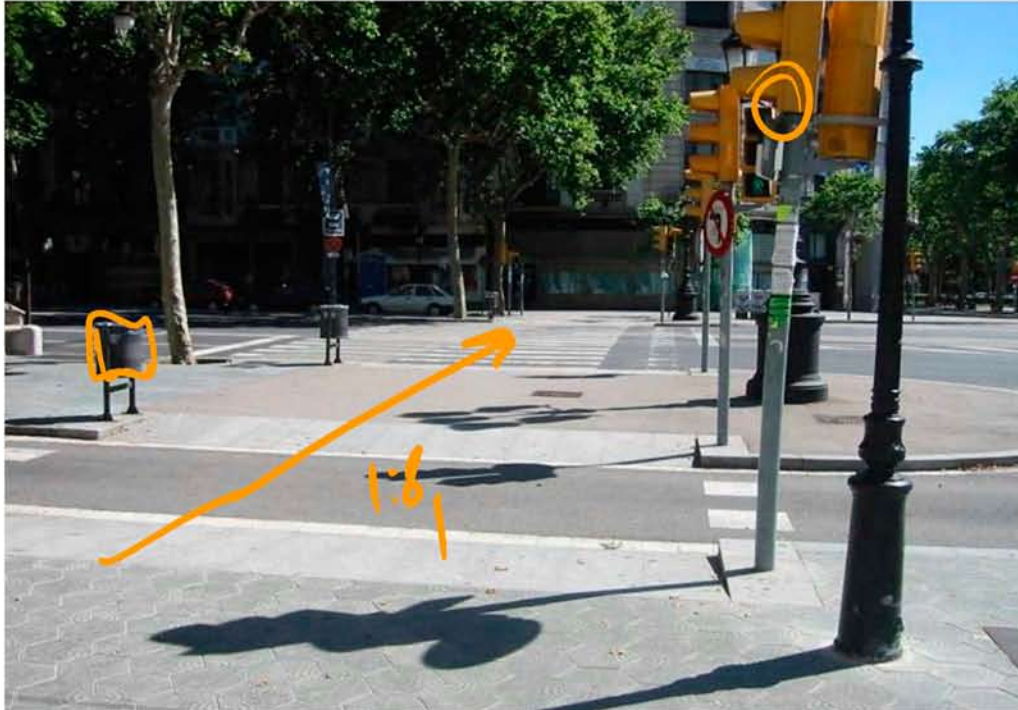
Barcelona – historisk bygning - Gaudi

Barcelona – historisk bygning - Gaudi

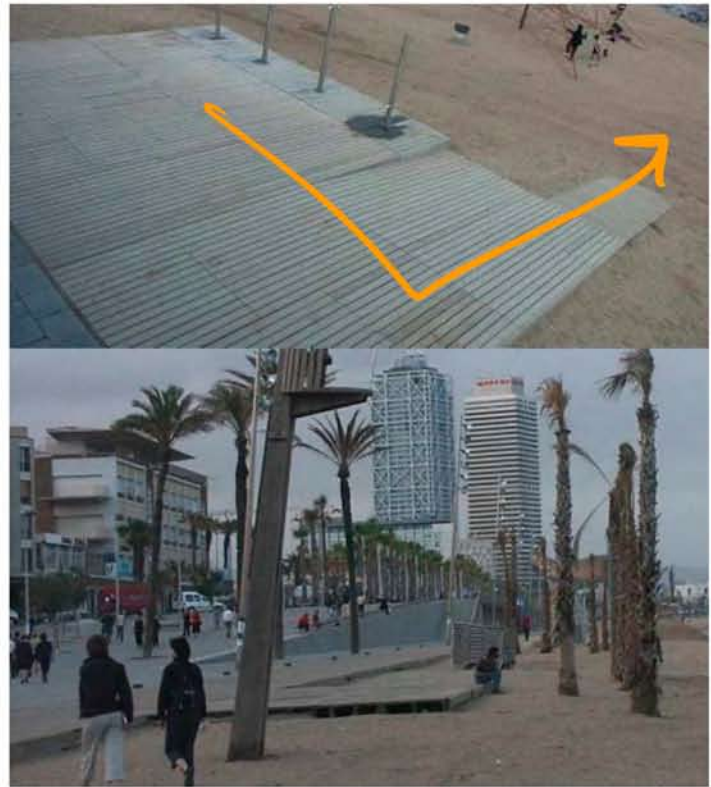
Barcelona - byplan

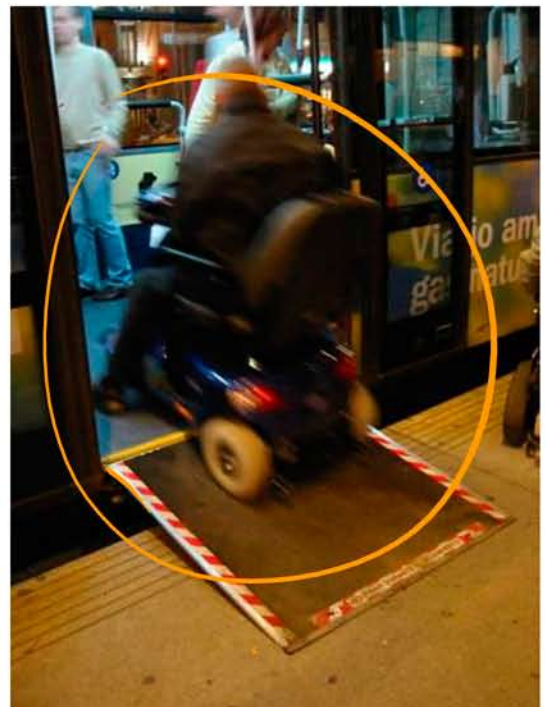
Barcelona – byplan, adgang

Barcelona – byplan, adgang

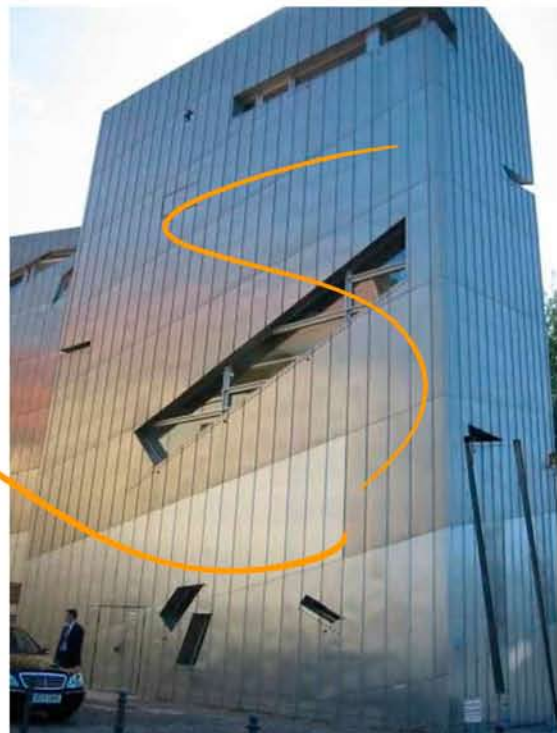
Barcelona – Metro og bus

Barcelona Metro

Berlin – Jødisk museum

Berlin – Jødisk Museum

Berlin - Rigsdagen

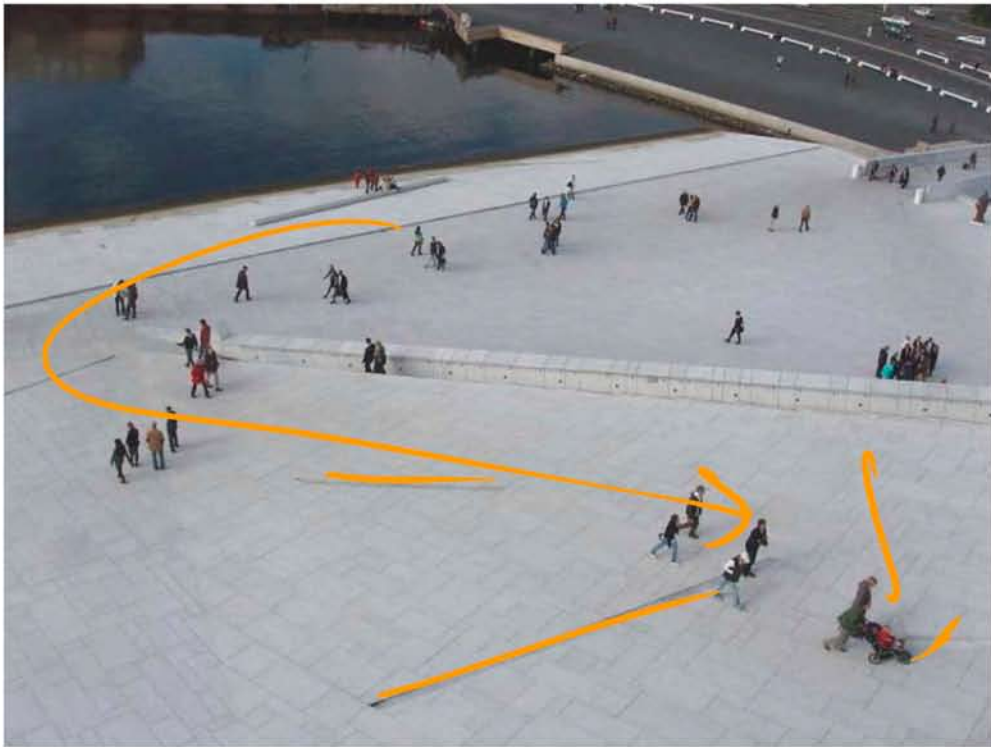
Oslo - Operaen

Oslo - Operaen

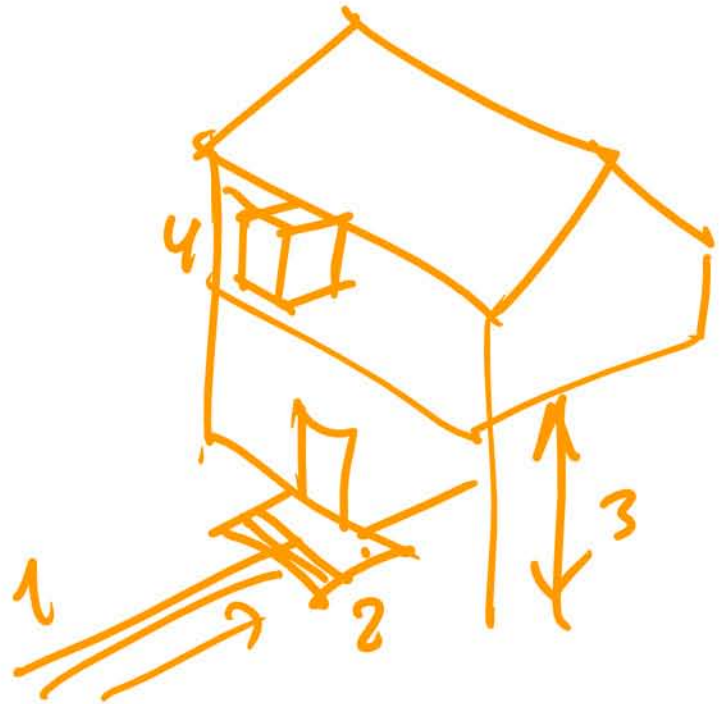
Oslo – Operaen

Det meste byggeri findes allerede - hvad gør vi ved det?

INI undersøgt:

- At komme frem til indgang
- Indgang
- Elevator
- Toiletrum
- Brugerbetjent udstyr og anlæg
- Intern tilgængelighed

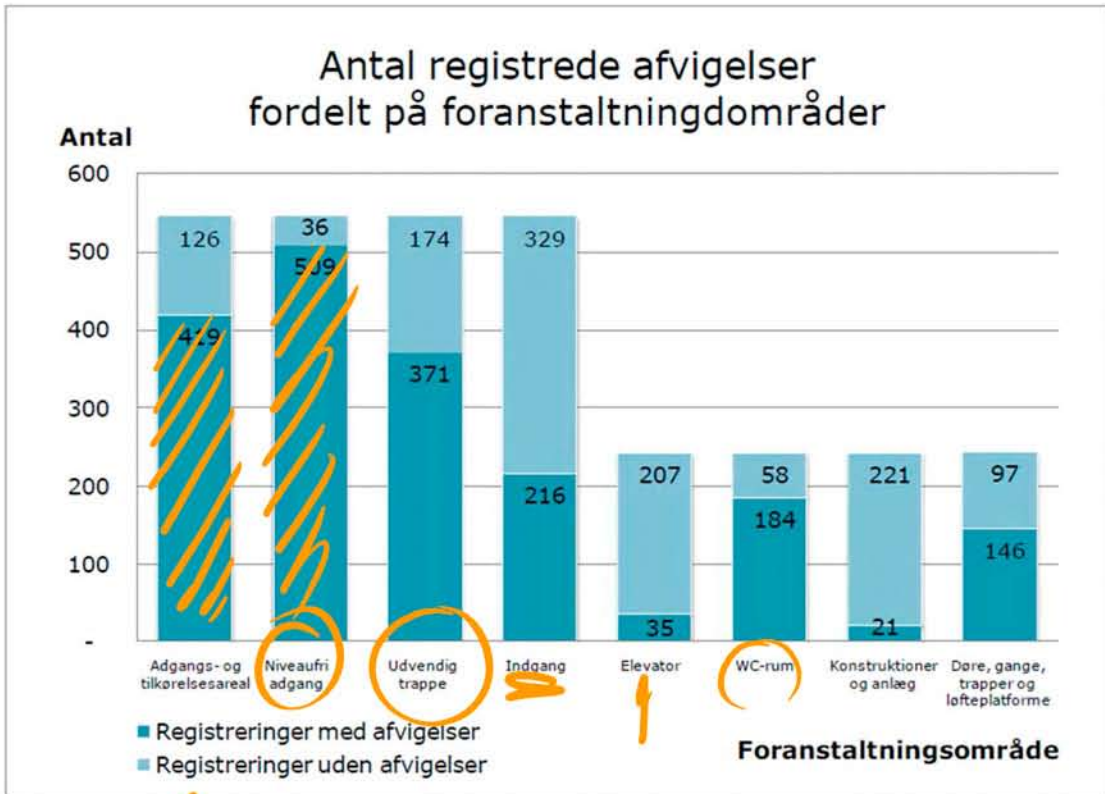

Krav ved byggetilladelse?

- Evt. i fremtiden:
- Krav om øget tilgængelighed, selv når der ikke ombygges noget, der har med tilgængelighed at gøre
- Bruges i fx Schweiz og Danmark

INI: hvor er der problemer?

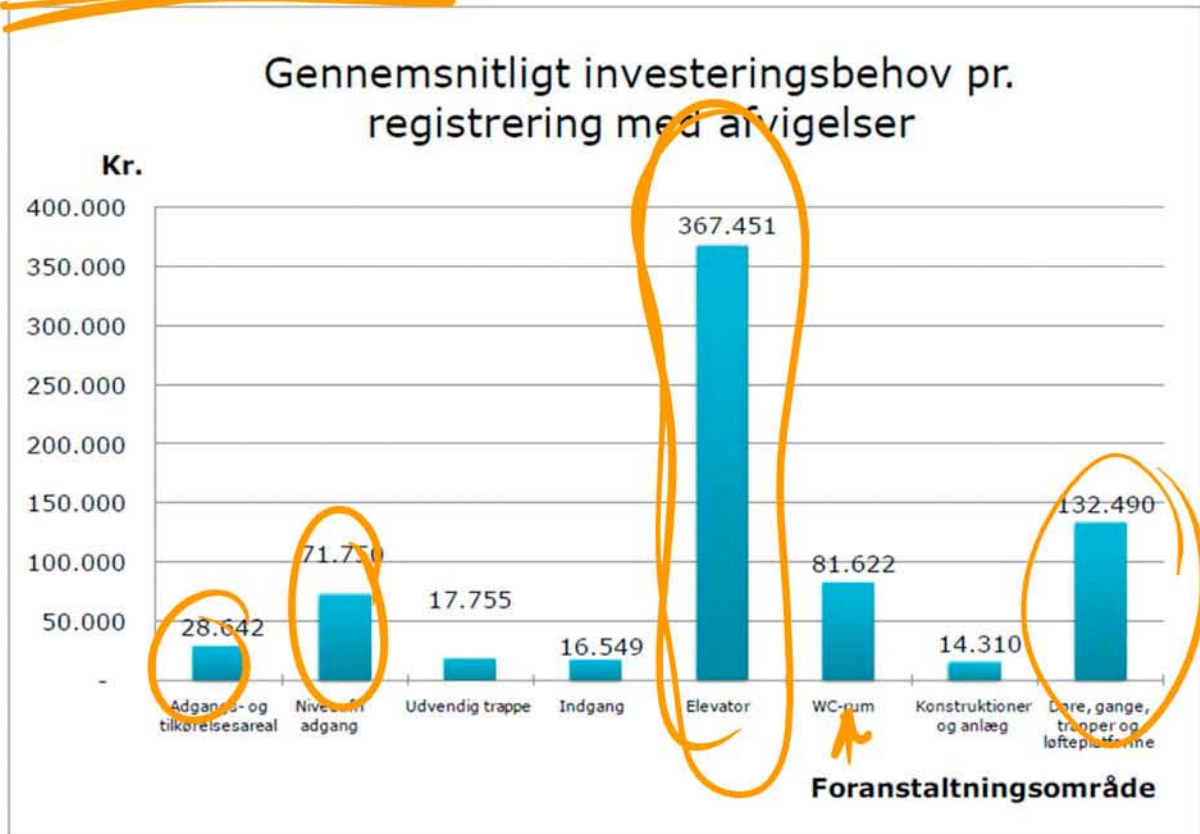

Nuuk eksempel

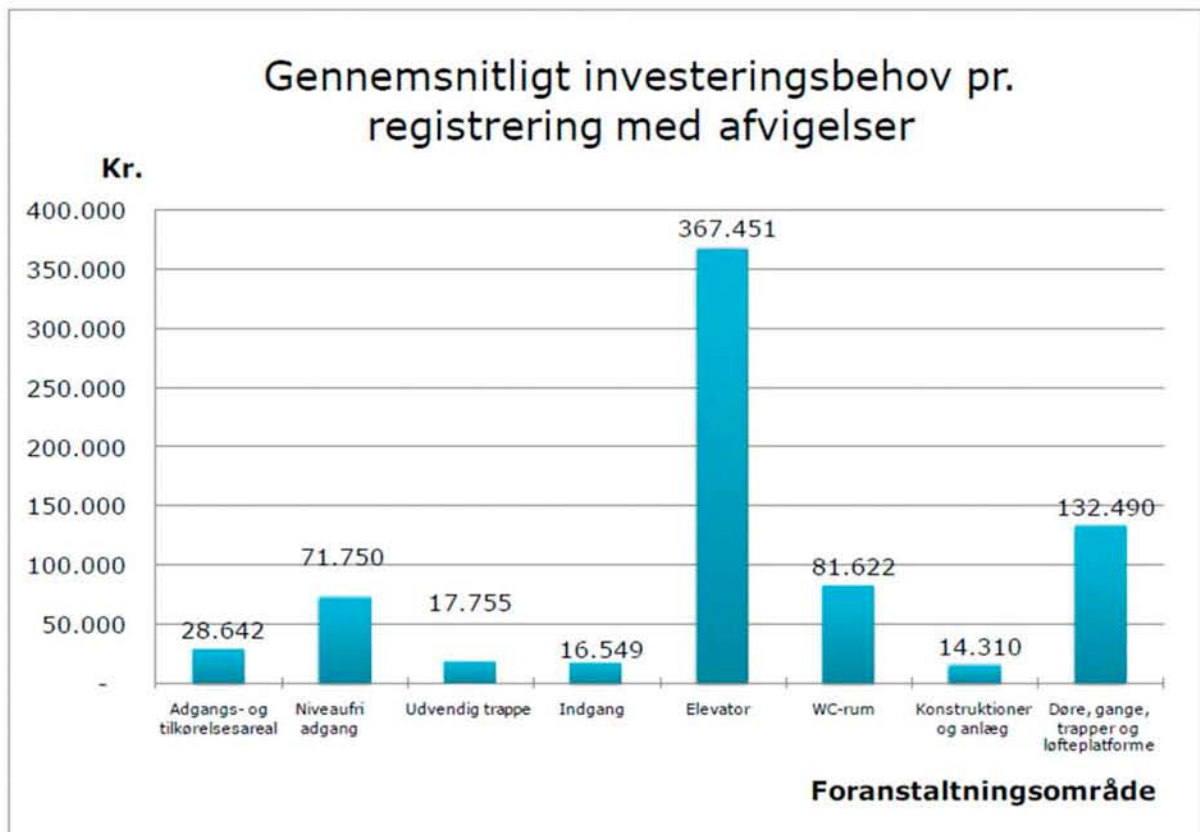
Nuuk												
Antal B-numre		107	Samlet investeringsbehov				kr 28.421.900	Gennemsnitligt pr. B-nummer				kr 265.625
Prisoverslag												
		Adgangs- og tilkørelsesareal	Niveaufri adgang	Udvendig trappe	Indgang	Elevator	WC-rum	Konstruktioner og anlæg	Døre, gange, trapper og lofteplatforme	I alt	Gennemsnitligt pr. B-nummer	
Total beløb, samt fordelt pr. foranstaltning		2.276.000	6.448.000	1.177.700	688.000	5.854.200	5.186.000	182.000	6.610.000	kr 28.421.900	kr 265.625	
Total beløb pr. ejer, samt fordelt pr. foranstaltning												
Antal B-numre	Ejer											
66	GSS	1.493.000	4.218.000	680.700	483.000	5.854.200	5.171.000	182.000	6.610.000	kr 24.691.900	kr 374.120	
1	A/S Boligselskabet INI	0	70.000	20.000	5.000	0	0	0	0	kr 95.000	kr 95.000	
1	TELE Greenland A/S	0	0	0	2.000	0	15.000	0	0	kr 17.000	kr 17.000	
36	Kommuneqarfiik Sermersooq	738.000	2.073.000	352.000	193.000	-	-	-	-	kr 3.356.000	kr 93.222	
1	Kalaallit Nunaanni Brugseni	0	5.000	5.000	0	-	-	-	-	kr 10.000	kr 10.000	
1	Nuka Din tøjmand A/S	15.000	80.000	0	5.000	-	-	-	-	kr 100.000	kr 100.000	
1	Pisiffik A/S	30.000	2.000	120.000	0	-	-	-	-	kr 152.000	kr 152.000	
Total beløb pr. bygningstype, samt fordelt pr. foranstaltning												
Antal registreringer	Bygningstype											
32	Bygninger til kontor, handel, lager, herunder offentlig administration*	454.000	1.697.000	330.500	160.500	1.605.200	1.969.000	9.000	1.186.000	kr 7.411.200	kr 231.600	
2	Butik og handelssted	30.000	7.000	125.000	0	-	-	-	-	kr 162.000	kr 81.000	
1	Bygninger til hotel, restaurant, vaskeri og anden servicevirksomhed	5.000	130.000	30.000	1.000	-	-	-	-	kr 166.000	kr 166.000	
2	Bygninger i f.m. idrætsudøvelse*	46.000	33.000	18.000	18.000	0	65.000	0	2.000	kr 182.000	kr 91.000	
17	Kulturbygninger (arkiver, biblioteker, kirker, biografier o.lj)*	308.000	653.000	97.000	210.000	400.000	310.000	0	871.000	kr 2.849.000	kr 167.588	
20	Bygninger til sociale institutioner*	372.500	1.263.000	182.000	20.000	0	280.000	0	310.000	kr 2.427.500	kr 121.375	
3	Sundhedsbygninger*	144.000	230.000	30.000	0	0	65.000	1.000	214.000	kr 684.000	kr 228.000	
31	Uddannelses- og forskningsbygninger*	914.500	2.429.000	357.200	277.000	3.849.000	2.458.000	172.000	4.027.000	kr 14.483.700	kr 467.216	
1	Transport- og garageanlæg	2.000	6.000	8.000	1.500	0	39.000	0	0	kr 56.500	kr 56.500	

231.000

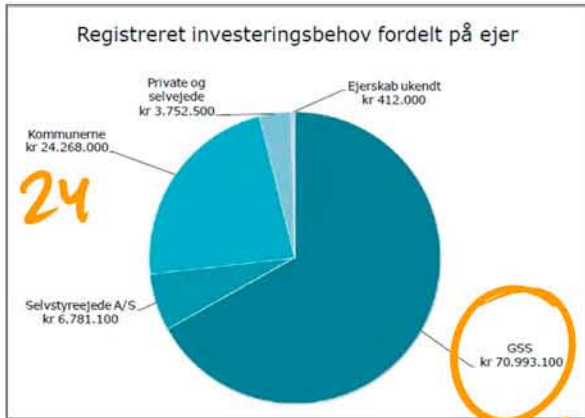
Investeringsbehov

Hvordan kan vi prioritere typer af tiltag?

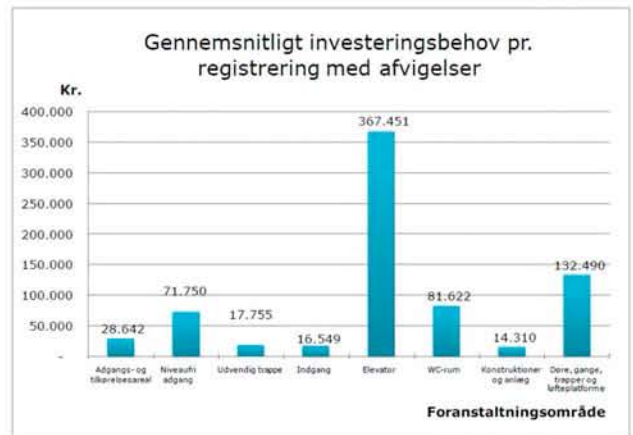

Hvordan kan vi prioritere tidsmæssigt?

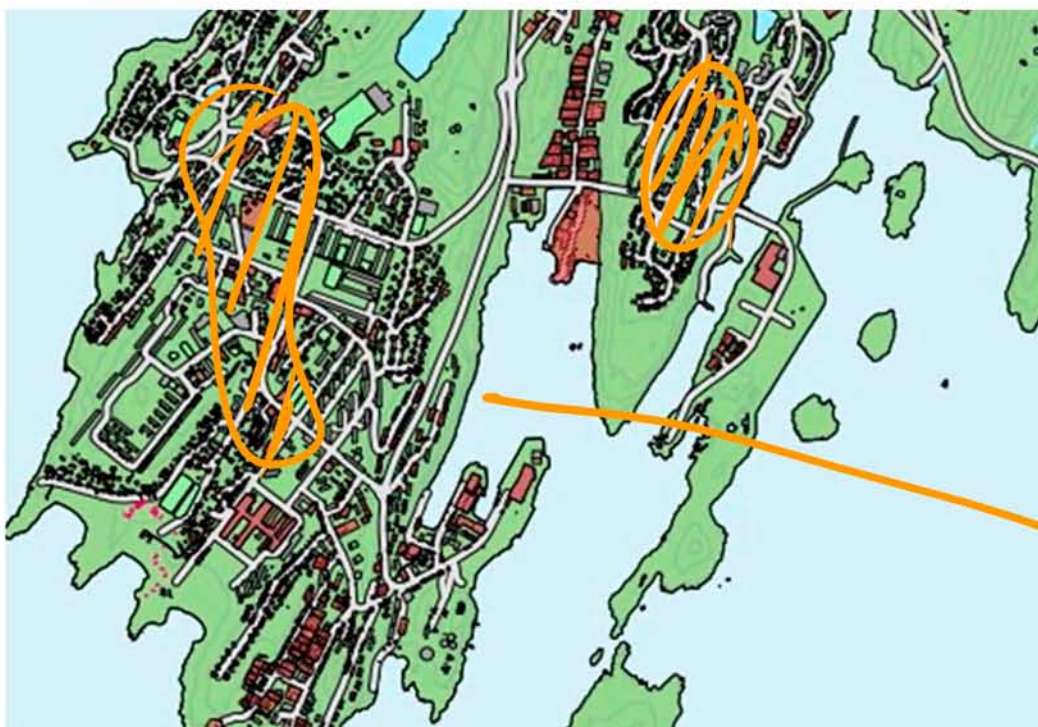

24

95H / 10 år \approx 10 år
71H
 \approx 3 år

Hvordan kan vi prioritere geografisk?

Hvordan prioritere efter bygningstype?

- ① CAFÉ + RESTAURANTER
- ② UDD. STEDER
- ③ BUTIKKER
- ④ MUSEER
- ⑤ IDRÆTTSSTEDER
- ⑥ NATUR

- ④ NYBYGGERI
- ⑤ EKSISTERENDE
- ↳ OMBYGN.

